

**DELO NAŠIH ZAVODOV IN DRUŠTEV
ATTIVITÀ DEI NOSTRI ISTITUTI E DELLE NOSTRE
SOCIETÀ
ACTIVITIES BY OUR INSTITUTIONS AND
ASSOCIATIONS**

Lucija Čok, Darko Darovec

FAKULTETA ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE KOPER

Fakulteto za humanistične študije Koper (FHŠ) je kot samostojni visokošolski zavod ustanovilo *Visokošolsko središče Koper*. V svojem programu dela in ustanovnem aktu ima ta zavod pooblastila Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Piran, da pripravlja, organizira in uresničuje ustanavljanje novih visokošolskih zavodov v Slovenski Istri. Projektni svet Univerza na Primorskem, ki so ga imenovali primorsko gospodarstvo in lokalne skupnosti, je že leta 1997 zadolžil *Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije Koper*, da v sodelovanju z *Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane* pripravi programske, kadrovske in organizacijske osnove za ustanovitev fakultete. Po dveh letih dela je skupina visokošolskih učiteljev in raziskovalcev (Lucija Čok - vodja skupine, Oto Luthar, Milan Bufon, Andrej Kranjc, Breda Luthar, Borut Telban, Egon Pelikan in Darko Darovec) teh dveh zavodov pripravila elaborat o ustanovitvi in predlog treh dodiplomskih univerzitetnih programov ter enega magistrskega študija. Svet za visoko šolstvo R. Slovenije je vlogo z vsemi dokazili o izpolnjevanju kadrovskih in materialnih pogojev za delovanje FHŠ prejel v obravnavo julija 1999. Dne 2. junija 2000 je ta svet dal k ustanovitvi fakultete pozitivno mnenje.

Na osnovi pozitivnega mnenja Sveta za visoko šolstvo RS o izpolnjevanju pogojev za ustanovitev samostojnega visokošolskega zavoda na osnovi 7. in 9. člena Akta o ustanovitvi Fakultete za humanistične študije Koper, ki ga je sprejel Upravni odbor ustanovitelja, Visokošolskega središča v Kopru (11. 7. 2000), ter skladno z 20. in 21. členom Zakona o visokem šolstvu (Ul. RS, št. 67/93 in 99/99) je bila fakulteta ustanovljena in za v. d. dekanico je bila imenovana doc. dr. Lucija Čok. Ta je v okviru svojih pooblastil imenovala člane senata fakultete (red. prof. dr. Jože Pirjevec, red. prof. dr. Aleš Erjavec, izr. prof. dr. Oto Luthar, doc. dr. Milan Bufon, doc. dr. Andrej Kranjc, doc. dr. Breda Luthar, doc. dr. Borut Telban, doc. dr. Darko Darovec in doc. dr. Lucija Čok). Dne 19. septembra 2000 je Fakulteta na 1. ustanovni seji akademskega zbora izvolila za predsednika zbora prof. dr. Antona Gosarja. Ko je bila dr. Čok imenovana za ministrico za šolstvo, znanost in šport v slovenski vladi, je v. d. dekana 22. 12. 2000 prevzel doc. dr. Darko Darovec.

Fakulteta za humanistične študije Koper se je registrirala kot samostojni visokošolski zavod in začela

delovati. Septembra 2000 je Svetu za visoko šolstvo RS predložila v obravnavo in izdajo pozitivnega mnenja tri dodiplomske (geografija kontaktnih prostorov, zgodovina Evrope in Sredozemlja in kulturni študiji in antropologija) ter en podiplomski študijski program (geografija - krasoslovje) za pridobitev javnoveljavnosti teh programov. V petek 13. 4. 2001 je navedeni nacionalni svet izdal pozitivno mnenje za naslednje študijske programe:

- dodiplomski študijski program geografija kontaktnih prostorov,
- dodiplomski študijski program kulturni študiji in antropologija in
- podiplomski študijski program geografija - krasoslovje.

Dodiplomski študijski program zgodovina Evrope in Sredozemlja pa je še vedno v obravnavi pri pristojnem organu. Maja 2001 je FHŠ objavila razpis za vpis v prvi letnik študijskega leta 2001/2002 v štiriletne univerzitetne študijske programe, in sicer po 45 vpisnih mest za redni študij za vsak javnoveljavni dodiplomski študijski program. V razpisnem roku se je prijavilo skupaj 165 kandidatov, od teh 12 ni izpolnjevalo zakonskih pogojev. Od 153 sprejetih kandidatov se je 54 odločilo za študij geografije kontaktnih prostorov in 99 za kulturne študije in antropologijo. Kandidati so bili iz vseh slovenskih krajev in tudi iz zamejstva v Italiji, največ sicer iz Primorske (prek 50%), sledili so iz osrednje Slovenije (25%), nato pa sorazmerno porazdeljeni iz drugih slovenskih pokrajin. V dneh med 20. in 21. septembrom je potekal vpis v prvi letnik študijskega leta 2001/2002 v oba dodiplomska študijska programa, vpisalo se je 92 študentov, od tega 62 v program kulturni študiji in antropologija ter 30 v geografijo kontaktnih prostorov.

Prav tako je bil izdan razpis za vpis v podiplomski študijski program geografija - krasoslovje, ki se bo začel uresničevati v študijskem letu 2001/2002 v prostorih Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni, kjer bodo poleg priznanih univerzitetnih profesorjev iz tujine zagotovili tudi poglobljeno kadrovsko zasedbo.

Tako je FHŠ, obenem z opremljanjem prostorov v stavbi Pošte Slovenije v starem mestnem jedru Kopra na Glagoljaški ulici 8, ki bodo fakulteti rabili v prvih letih uresničevanja študijskih programov, izpolnila zastavljene cilje ob ustanavljanju, čeprav se s tem seveda ne bo dokončno zadovoljila.

Poleg pridobitve javnoveljavnosti za že izdelani dodiplomski študijski program zgodovina Evrope in Sredozemlja FHŠ že načrtuje več dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov. Snovalce fakultete je namreč od vsega začetka usmerjala temeljna zamisel oziroma nuja po decentralizaciji mreže visokega šolstva v Sloveniji, če naj bi se naši študentje, visokošolski učitelji in raziskovalci ter nenazadnje celotna slovenska družba lahko enakovredno kosali z novimi svetovnimi globalizacijskimi in integracijskimi procesi. Počasi in

postopoma namreč nastajajo v več slovenskih mestih izobraževalna jedra višjih in visokih strokovnih šol ter fakultet, ki kot dopolnilo visokega šolstva opravljajo svoj del poslanstva pri zmanjševanju izobrazbenega zaostanka srednje generacije, predvsem pa krepijo regionalne razvojne strategije in usposablajo kadre. Ta jedra niso le servis za lokalne potrebe po strokovnem kadru, v njihovih nedrjih nastaja intelektualni potencial, ki si postavlja razvojne vizije in strategije nacionalnega pomena, v katere mora vključevati mlade potenciale, uveljavljati prednosti slovenskih naravnih in družbenih danosti, s ciljem ohranitve slovenskega jezika in kulture v evropskem kontekstu pa je treba postaviti raziskovalna jedra, središča prenosa vedenj in nastajanja novih znanj tudi v kontaktne obmejne prostore Slovenije. Le uravnoteženi razvoj omogoča enakovredno vlaganje v več nacionalnih središč, ki morajo biti ob vstopu Slovenije v EU enako dobro opremljena kot državna prestolnica.

Samostojni visokošolski zavodi se zavedajo, da sta zagotavljanje kvalitete in evropske primerljivosti najpomembnejša dejavnika v procesu nastajanja novih jeder znanja. Ko bo nastala prva nova univerza v Sloveniji (in vse kaže, da bo to na Primorskem), bo morala zagotavljati oboje. Oblikovanje novega visokošolskega središča, ki nosi za zdaj še operativno ime Univerza na Primorskem, je sestavljen in zapleten proces. Za zagon univerzitetnih programov so potrebni visokošolski učitelji, ustvariti je treba razmere za pedagoško in raziskovalno delo, to pa mora biti konkurenčno in kakovostno. Prizadevanja oblikovalcev programov FHŠ niso usmerjena v postavitev univerze kot institucije, postaviti je treba najprej sestavne dele sistema, ki bodo s svojimi programi dopolnjevali že uveljavljene in strokovno dorečene programe obeh univerz. Še posebno, ker je FHŠ samostojna ustanova, si mora prizadevati, da bo ponujala visoko strokovnost, osebni pristop do potreb študentov in programe, ki bodo v bližnji prihodnosti pomenili referenčno mesto izobraževanja v tem delu Evrope.

Programi študija humanističnih ved naj bi namreč ponudili alternativo, ki že ima vgrajene temeljne novosti prenove visokošolskega študija, ki se je v Sloveniji začel pred letom dni. Te so:

- interdisciplinarnost - študent bo na osnovi izbirnih modulov (vsebinsko bolj ali manj zaokrožene skupine predmetov) usmerjal svoj študij k zelenemu cilju (specializaciji področja),
- pestrost oblik uresničevanje programov (poleg uveljavljenih oblik še tutorska oblika dela, raziskovalno in študijsko skupinsko delo, empirična praksa),
- nabirno-izbirni (kreditni) sistem študija (z opravljenimi obveznostmi individualno obarvane usmeritve študent pridobiva zahtevano število točk),
- zunanja in notranja evalvacija programov (zunanja/družbena in notranja/študentska, učiteljska "kontrola" kvalitete izvedbe študija),
- mednarodna izmenjava vsebin in študentov (mož-

nosti opravljanja nekaterih sestavin študija na tujih univerzah in priznavanje teh dosežkov na matični fakulteti).

Skupna poudarka vseh študijev sta medkulturna komunikacija in uporaba sodobnih tehnologij za prenos znanj. Na koncu študija bo diplomant razumel, opisoval, analiziral, kritično vrednotil in sooblikoval kulturni in družbeni kontekst, v katerem bo deloval. Poleg humanističnih znanj, vedenj o družbi in sposobnosti vplivanja v njej bo računalniško opismenjen, izurjen v rabi raziskovalnih metodologij in sodobnih tehnologij, usposobljen v rabi pisnih zvrsti in govornih oblik sporočanja, govorec (in pisec) besedil v vsaj dveh tujih jezikih. Področja njegovega delovanja bodo socialno delo, planiranje družbenih politik in strategij, vodenje kulturnih ustanov, raziskovanje družbenih pojavov, svetovanje, založništvo, dejavnost medijev in informacijsko-dokumentacijska dejavnost. Z nadaljevanjem študija (vse oblike podiplomskega študija in programov izpopolnjevanja) bo diplomant lahko pridobil ožjo, vendar visoko usposobljenost za raziskovalno in ekspertno ter pedagoško delo predvsem na univerzitetni ravni.

Bolj od regionalnega in nacionalnega videnja Fakultete za humanistične študije Koper je pomembno njeno učinkovanje v sredozemskem, srednjeevropskem, evropskem ali celo svetovnem prostoru. Fakulteta sicer mora izrabiti lokalno umeščenost v svoj prid, ne sme pa biti sredstvo lokalnih interesov. Njena mednarodna prepoznavnost naj bo v vsebinah, ki naj temeljijo na prenosu vedenj in znanj ter součinkovanju ustvarjalcev znanja. Spodbujali jo bodo pogoji študija in možnosti raziskovanja, ki bodo študente dejavno vključevali v intelektualno izostreno študijsko okolje. To naj jih kar najbolj spodbuja k aktivnemu sodelovanju v družbenih, zgodovinskih, političnih in kulturnih spremembah sodobnega sveta.

Marko Apollonio**ARHITEKTURNA ZASNOVA OBJEKTA FAKULTETE
ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE KOPER****Problematika**

Koper ima podobne težave kot vsa slovenska mesta. Ekonomski trendi, potrebe po hitri komunikaciji in velikem številu parkirnih mest povzročajo selitev trgovskega in poslovnega programa na mestno obrobje. Selitev vitalnih programov se je začela že pred dvajsetimi leti s selitvijo avtobusne postaje. V osemdesetih letih sta se na obrobje preselili glavna pošta in porodnišnica, nato še sodišče. Iskanje primernejših lokacij je povzročilo opuščanje in postopno propadanje osrednjih prostorov starega mestnega središča. V povojnih letih je bila aktualna zamisel o izboljšanju bivalnih razmer in sodobnega mesta. Posredno je ideja sprožila izseljevanje preostalih prebivalcev v nova stanovanjska naselja na gričevnatem zaledju. To je sprožilo dva temeljna problema. Mestna terasasta polja so se spremenila v stanovanjsko naselje, samo mesto pa je postalo muzej, namenjen samemu sebi. Izseljevanje prebivalstva je posredno sprožilo izseljevanje dejavnosti, obrti, javnega življenja. Vzroka za sedanjo situacijo ne gre iskati v neustrezni skrbi za stavbno dediščino, ampak v pustošenju vitalnega programa mesta.

Zamiranje ožjega mestnega središča je možno zaustaviti s skrbno zasnovano programsko strategijo. V osrednje mestne ambiente je treba vstaviti programe, ki generirajo razvoj mikrolokacije in posredno vplivajo na celotno mestno središče. Ti programi potrebujejo spremljevalne dejavnosti, ki zapolnijo medprostore. Tako postavljeni sistem omogoča mestu ponovno revitalizacijo in reurbanizacijo.

Novonastajajoči univerzitetni program je optimalna rešitev za revitalizacijo mestnega središča. Mesto ima na voljo mnogo zanimivih zgodovinskih objektov znotraj srednjeveškega jedra, ki so nadvse primerni za program te vrste.

Fakulteta za humanistične študije

Fakulteta za humanistične študije bo začela delovati v študijskem letu 2001/2002. Osnovni programi fakultete sta dva dodiplomska (geografija kontaktnih prostorov ter kulturni študiji in antropologija) in en podiplomski (geografija-krasoslovje). Fakulteta ima oddelčno strukturo, ki jo sestavljajo oddelek za zgodovino, oddelek za geografijo, oddelek za kulturne študije, oddelek za antropologijo in oddelek za uporabno jezikoslovje. V študijskem letu 2001/2002 bo v dodiplomska univerzitetna programa vpisanih 90 študentov. Ko bo Fakulteta za humanistične študije delovala z vso zmogljivostjo, bo brez novih programov na njej skupaj z absolventi študiralo okoli 500 študentov.

Arhitekturna zasnova

Lokacija v osrednjem mestnem jedru zahteva spoštovanje pravil prostora. Objekt Fakultete je zasnovan kot sistem zgodovinskih objektov Armerie, Foresterie in novega prizidka. Nov prizidek je nadomestna gradnja na območju sedanjega dvorišnega dela Pretorske palače. Obstoječi objekt je po spomeniškovarstvenem poročilu mogoče arhitekturno preoblikovati, saj je zaščiten njegova ambientalna navzočnost v prostoru. Novi prizidek popolnoma spoštuje tlorisne gabarite obstoječega objekta. Gabarit se spremeni le ob izteku Garibaldijeve ulice. Zasnova skuša z enotno potezo ugoditi zahtevi po ohranitvi uličnega značaja Garibaldijeve ulice in ločitvi notranjega dvorišča Foresterie. Višinski gabarit je prilagojen sedanjemu gabaritu obstoječega objekta. Zasnova osrednjega prostora novega prizidka izhaja iz dane zasnove notranjega dvorišča Pretorske palače z iztekom arkadnega prehoda. Osnovne smeri obstoječega stavbnega tkiva tvorijo geometrijsko osnovo nove stavbe. Osrednji prostor je podaljšek notranjega dvorišča, ki objekt prizidka deli v dva dela. Osrednje stopnišče je ponovitev lajtmotiva baročnega stopnišča. Obstoječi zeleni park na dvorišču Foresterie je poudarjen kot protiutež monumentalnosti Titovega trga in geometričnosti notranjega dvorišča Pretorske palače.

Pogled proti notranjemu dvorišču Foresterie iz Garibaldijeve ulice (M. Apollonio).

Veduta del cortile interno della Foresteria visto da via Garibaldi (M. Apollonio).

Pogled v notranje dvorišče Pretorske palače skozi novi objekt Fakultete za humanistične študije.
Veduta del cortile interno di Palazzo Pretorio vista dal foyer della Facoltà degli studi umanistici.

Osnovni ambient, temno-svetlo ob vhodu v prizidek, je povzet po ambientu vhodne dvorane Armerie.

Novi prizidek fakultete

Pritličje novega funkcionalnega dela fakultete je namenjeno javni uporabi (predavanja, kongresi, predstave, sprejemi). Sestavljajo ga vhodna dvorana z vratarsko ložo, osrednja amfiteatralna predavalnica in komunikacije v spodnjem in zgornjem nadstropju. V stavbo stopimo skozi vetrolov, ki je zamaknjen v notranjost. To ustvari nadstrešek, ki je namenjen nemotenemu branju sporočil na oglasni tabli med obema vhodoma. Notranjo dvorano lahko razdelimo v sprednji nižji in zadnji tronadstropni del. V nižjem delu so vratarska loža, dvigalo za dostop invalidov v zgornja nadstropja, garderoba za študente in info točka. Tronadstropni del dvorane omogoča pregled celotne stavbe. Prostor je osvetljen zenitalno in stransko. Odpira se na notranje arkadno dvorišče Pretorske palače. Za gledališke predstave v notranjem dvorišču se lahko notranji osrednji prostor

Velika amfiteatralna predavalnica.
Sala grande dell'auditorium.

uporabi kot preddverje. S Pretorsko palačo je povezan v pritličju arkadnega dela.

Velika amfiteatralna predavalnica sprejme dvesto obiskovalcev. Naklon predavalnice je zasnovan tako, da omogoča optimalne poglede v govorniški del. Zaradi svoje večnamenskosti ima dve prevajalski kabini, projekcijsko sobo s tehničnim kabinetom ter avdio-video kontrolno sobo. Velika amfiteatralna predavalnica ima tri vhode, enega iz kletnega dela ter dva iz osrednje dvorane. Sanitarije v stranskem hodniku pritličja ob osrednji predavalnici. Osrednje stopnišče je v tronadstropnem delu vhodne dvorane.

Prvo nadstropje je v celoti namenjeno uporabi visokošolskega programa. Nad nižjim delom sta manjši predavalnici, namenjeni skupinskemu delu in vajam. Vsaka predavalnica sprejme dvaintrideset študentov. Možno jih je opremiti poljubno, odvisno od potreb programa. Vhodi v predavalnice so zamaknjeni v nišo. Vrata se zaradi zahtev požarne varnosti odpirajo proti zunanosti. Zasnova vhodov omogoča ohranitev funkcionalne širine zunanjega hodnika, hkrati pa zagotavlja zvočno zaporo pred hrupom iz osrednje dvorane. Nad osrednjo predavalnico sta dve večji predavalnici za šestdeset študentov.

Maketni prerez Armerie in Foresterie.
Sezione longitudinale del complesso storico dell'Armeria e della Foresteria.

Vhodna avla Armerie.
Ingresso principale dall'Armeria.

Maketni tloris prvega nadstropja Fakultete za humanistične študije.***Modello sezionato all'altezza del primo piano della Facoltà degli studi umanistici.***

Predavalnici sta v naklonu zaradi boljšega spremljanja predavanj. Namenjeni sta predavanjem in vajam. Sanitarije so v stranskem hodniku. Po mostovžu je možen prehod v historični del stavbe. Drugo nadstropje je enako prvemu, le da iz njega ni možen prehod.

V tretjem nadstropju so prostori za pedagoško osebje. Kabinete delimo v dve krili. Prvo je nad manjšimi predavalnicami in je namenjeno rednim profesorjem in nosilcem predmetov. Kabineti so zasnovani tako, da lahko gostijo profesorje in njihove asistente. Vsak kabinet ima tudi interni arhiv. V drugem krilu so kabineti za stalne strokovne sodelavce in gostujoče profesorje. Kabinet za gostujoče profesorje je organiziran kot enoten prostor. Uporabljati ga je mogoče kot sejno sobo. Vsak gostujoči profesor ima v njem svoj arhiv. Glede na občasno uporabo so mize namenjene vsem. Kabineti so klimatizacijsko ločeni od predavalnic in jih je mogoče naravno prezračevati.

Maketni tloris pritličja Fakultete za humanistične študije. Modello sezionato all'altezza del pianterreno della Facoltà degli studi umanistici.***Maketni tloris drugega nadstropja Fakultete za humanistične študije.******Modello sezionato all'altezza del secondo piano della Facoltà degli studi umanistici.***

V kleti objekta so dve predavalnici, projekcijska dvorana, skladišče opreme in osrednje strojne instalacije. Dve predavalnici sta namenjeni skupinskemu delu in vajam. Možno jih je spremeniti v računalniške predavalnice. Zasnova fasade omogoča naravno osvetlitev kletnih prostorov. Projekcijska dvorana je namenjena multimedijijskim predavanjem in lahko gosti šestinšestdeset obiskovalcev. Dvorana je v naklonu zaradi boljšega spremljanja projekcij. V sklopu tehničnih prostorov so uredili večje skladišče za opremo in rekvizite ter ločene celice za elektro, vodne in ptt instalacije. Ogrevanje in klimatizacija delujeta s pomočjo klimatske naprave. Primarna toplozračna razvodnica poteka v srednjem pasu fasadne opne. Sekundarna razvodnica poteka nad obešenim stropom med etažnimi nosilci.

Maketni tloris tretjega nadstropja Fakultete za humanistične študije.***Modello sezionato all'altezza del terzo piano della Facoltà degli studi umanistici.***

Maketni prerez prizidka Fakultete za humanistične študije.**Modello sezionato della nuova ala della Facoltà degli studi umanistici.****Raprezentančni historični objekt fakultete**

Raprezentančni del Fakultete za humanistične študije zavzema prostore Armerie in Foresterie. Pri prenovi prostorov so bili dosledno upoštevani konzervatorski programi Zavoda za spomeniško varstvo Piran. Vhod v Armerio je s Titovega trga. Pritličje je očiščeno posegov devetnajstega in dvajsetega stoletja in prenovljeno v podobi baročnega časa. Odstranjene so predelne stene in obnovljeni stropni nosilci. Leseni strop je viden. Baročna dvorana je namenjena razstavam in informativni dejavnosti fakultete. Prehod iz dvorane na raprezentančno stopnišče je poudarjen s svetlobo. V desnem jedru raprezentančnega stopnišča je dvigalo. V levem jedru so sanitarije. V prehodu na stopnišče so na obeh straneh rekonstruirani pari stebrov. Strojnica dvigala je v zadnjem delu desnega jedra. Dostop do strojnice je s stopnišča. Baročno stopnišče je rekonstruirano v skladu s smernicami spomeniškega varstva. Osrednja rama stopnišča se po podestu deli v dve rami. Prehod iz novega prizidka se vključi v obstoječi objekt na podestu stopnišča. Tu je tudi vhod v dvigalo.

V pritličju Foresterije je kavarna, namenjena študentom. Odpira se na Titov trg in na notranje dvorišče Foresterie. Oboki v nekdanjih mitnicah so odstranjeni. Izpostavljeni so izrazito visoki stropovi, obdelani s štukaturami. Točilni pult in sanitarije so v prostor vstavljeni kot prostostoječi deli pohištva.

Fasada na trg Giardinetto.**Veduta dal piazzale Giardinetto.****Notranje dvorišče Pretorske palače z objektom prizidka. Veduta del cortile interno di Palazzo Pretorio.**

V nadstropju Armerie je prostor referata za študijske zadeve in interne komunikacije z upravo fakultete. Referat loči prostor na informacijski hodnik in čitalnico. Nadstropje Foresterie je namenjeno osrednji knjižnični dvorani. Vrinjena druga etaža je odstranjena, tako da dobimo izrazito visok prostor. Knjižnica sama je organizirana kod del pohištva. Celoten volumen knjižnice je omejen na kvader, ki je členjen na pritličje in dve nadstropji. Vsako nadstropje ima ločeno študijsko čitalnico. Arhiv historične literature je v zadnjem ločenem delu. Knjižnica je povezana s Pretorsko palačo.

Popis kvadratur:

VELIKA AMFITEATRALNA PREDAVALNICA	1X	200 OSEB	180 m ²
VELIKA PREDAVALNICA	4X	60 OSEB	71 m ²
MALA PREDAVALNICA	4X	32 OSEB	48 m ²
TEHNIČNE PREDAVALNICE (KLET)	2X	50 OSEB	55 m ²
PROJEKCIJSKA DVORANA (KLET)	1X	60 OSEB	76 m ²
		SKUPAJ	850 m ²
SERVISNI PROSTORI		SKUPAJ	200 m ²
SKUPNI PROSTORI (FOYER, KOMUNIKACIJE)		SKUPAJ	300+200 m ²
PISARNIŠKI PROSTORI ZA VODSTVO FAKULTETE		SKUPAJ	240 m ²
TEHNIČNI PROSTORI		SKUPAJ	100 m ²
		SKUPAJ	1900 m ²

OBSTOJEČI OBJEKTI			
RAZSTAVNA AVLA			150 m ²
KAVARNA			140 m ²
KNJIŽNICA IN ČITALNICA			350 m ²
PROSTORI ZA UPRAVO UNIVERZE			160 m ²
KOMUNIKACIJE IN SERVISNI PROSTORI			120 m ²
		SKUPAJ	920 m ²
		SKUPAJ	2820 m ²

V drugem nadstropju Armerie so prostori vodstva fakultete. Nanizani so okoli osrednjega prostora, ki se z veliko horizontalno zasteklitvijo odpira na baročno stopnišče. Osrednja pisarna je dekanova. Orientirana je na Titov trg. Vhod v dvigalo je v desnem jedru. Sani tarije so v levem jedru.

Raprezentančni prostori so očiščeni vseh zgodovinskih sedimentov. Izpostavljene so le najkvalitetnejše značilnosti (štukature, balustrade, stebrišče in poslikani tramovi). Prevladujoči značilnosti teh prostorov sta spreminjanje zaznave prostorov (visoki – nizki prostori) in svetloba (svetlo - temno).

Zunanja ureditev

Zunanji prostor dvorišča Foresterie bi bilo treba oblikovati kot zeleno notranje dvorišče in ga tako pomensko ločiti od monumentalnosti Titovega trga. Potrebna je tudi ločitev od poteka Garibaldijeve ulice, ki se izvede v obliki treh stopnic.

Tržno površino Giardinetta ob vhodu v novi prizidek je treba oblikovati kot zeleni urbani park. V preteklosti je bil to park Pretorske palače. Problem parkiranja stanovalcev, uslužbencev občine in fakultete bi bilo možno rešiti s podzemno garažno hišo pod trgom.

LITERATURA

Bernik, S. (1968): Organizem slovenskih obmorskih mest: Koper, Izola, Piran. Ljubljana.

Čok, L. (1998): Presoja prostorskih potreb za izvajanje programov Fakultete za interkulturalne študije. Koper, ZRS.

Hoyer, S. A. (1995): Konzervatorska izhodišča za prenovu Pretorske palače, Armerie in Foresterie. Piran, Zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine.

Mršnik, M. (1994): Projekti za prenovu pretorske palače. Piran.

Semi, F. (1975): Capris - Justinopolis - Capodistria, La storia, la cultura e l'arte. Trieste, Lint.

Darko Darovec

VIZIJA ZNANSTVENO-RAZISKOVALNEGA SREDIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE KOPER

Poslanstvo Znanstveno-raziskovalnega središča Republike Slovenije Koper (ZRS Koper) ni le v njegovi funkciji multidisciplinarnega javnega raziskovalnega zavoda, povezanega z visokošolskimi organizacijami, "ki v okviru Programa dela kot javno službo uresničuje svoje raziskovalne programe na zaokroženem področju raziskovalnega dela, za katero je pričakovati, da bo v svetu aktualno še v naslednjem desetletju in je hkrati za Slovenijo tako pomembno, da obstaja državni interes, da

se na tem področju dolgoročno raziskuje", kot je med drugim zapisano v sklepu o ustanovitvi, temveč še posebno kot nacionalne ustanove, ki deluje na regijsko zaokroženem območju in s tem prispeva k policentričnemu razvoju slovenske znanosti, z nalogo razvijanja določenih nacionalno deficitarnih raziskovalnih usmeritev, ustvarjanja temeljev za nastanek dovolj velikega kritičnega intelektualnega jedra za razvoj visokošolskega izobraževanja, ki bo združeno z raziskovalnim ustvarjanjem v bodočih evropskih povezovalnih in svetovnih globalizacijskih procesih na delu izredno izpostavljenega slovenskega nacionalnega in etničnega ozemlja sposobno ohraniti in razvijati slovensko samobitnost, razvoj znanosti in znanja, se na enakopravnih razvojnih in raziskovalnih usmeritvah povezovalo in sodelovalo s svetom ter tako skrbelo oziroma pripravljalo tudi ustrezne podlage nadaljnjim možnostim za vključevanje slovenske narodne manjšine onkraj državnih meja v vsestransko delovanje in povezovanje z matično državo. Zavedati se namreč moramo, da bo znanost v okviru bodočih evropskih scenarijev nenadomestljiva družbena in razvojna komponenta, ki bo v povezavi z visokim šolstvom lahko najprej neposredno pripomogla k sami fizični in demografski revitalizaciji posameznega območja, nato pa še posredno prispevala k povezovanju in uveljavljanju celotne regije v nacionalnem in evropskem kontekstu. Ali, kot je malo pred odhodom na izpolnjevanje novih nalog ministrice za šolstvo, znanost in šport zapisala prva direktorica ZRS Koper, dr. Lucija Čok (zamenjal jo je dr. Darko Darovec): "Usmerjeno raziskovanje in vsebina raziskovalnih programov sta pred petimi leti postavili ZRS Koper pred nalogo, da kot raziskovalni zavod oblikuje interdisciplinarne, problemsko kompleksne, vsebinsko in metodološko zanimive raziskovalne pristope, kot prenosnik novih znanj pa nova znanja in pristope ponudi univerzitetni ravni izobraževanja. V tej vlogi je ZRS Koper dejavno sodelovalo pri organizaciji in uresničevanju podlag za nastanek in razvoj visokega šolstva na Primorskem. Z oblikovanjem univerzitetnih programov in usposabljanjem svojih raziskovalcev in mladih raziskovalcev za pedagoško delo je ZRS Koper pripomoglo k oblikovanju razmer za nastajanje tretje slovenske univerze, ki bo znanstveno usmerjena, ponujala študentom alternativne, na regionalne posebnosti vezane programe, pri tem pa omogočala interdisciplinaren, mednarodni primerljivosti odprt študij." (objava v: Primorske novice, 20. 01. 2001, 17).

Izjemno uspešno zastavljen in uresničevan program dela v prvih letih obstoja ZRS Koper bo treba tako nadgraditi zlasti v povezavi z nastalimi in nastajajočimi visokošolskimi oz. univerzitetnimi izobraževalnimi programi, še posebno z novo Fakulteto za humanistične študije, pri kateri je ZRS Koper s svojim kadrovskim jedrom že odigralo temeljno programsko poslanstvo, ki je lahko tudi zgled nadaljnjim prizadevanjem na področju znanstvenega in univerzitetnega delovanja.

Tako si bo na področju temeljnega in aplikativnega znanstvenega raziskovanja, s poudarkom na usmeritvah v sredozemske posebnosti Slovenije in širšega sredozemskega sveta, poleg raziskovanja in eksperimentalnega razvoja na področju humanistike, ki je v dosedanem delovanju na ZRS Koper še najbolj razvejeno in kjer je doslej najbolje zastopano zgodovinopisje, treba prizadevati, da se utrdi tudi področje družboslovja in naravoslovja, še posebno pa področje tehnologije, in sicer zlasti informacijske tehnologije. Slednja je namreč v sodobnem svetu ena temeljnih razvojnih komponent, ZRS Koper pa si že od leta 1997 prizadeva, da bi del dejavnosti v okviru tega področja tudi uresničeval, zlasti ustvarjanje, posredovanje in izmenjevanje podatkovnih baz z različnih in mnogovrstnih področij delovanja. Doslej mu je kot krovni organizaciji uspelo pridobiti Euro Info Center, ki je del razvejene evropske mreže istoimenskih informacijskih središč, katerih naloga je predvsem informiranje in ustvarjanje ugodnih možnosti za razvoj malih in srednje velikih gospodarskih podjetij, se pa prek te mreže izmenjujejo še številni drugi podatki, koristni za vsesplošni razvoj tako gospodarstva kot znanosti, posledica česar je uspešno vključevanje ZRS Koper v povezave z gospodarstvom. Ena temeljnih nalog tega Centra bo v prihodnje tudi specializacija na področju trajnostnega in okoljevarstvenega razvoja v luči delovanja malih in srednje velikih gospodarskih podjetij za celotno območje Slovenije, ki jo omogoča že doslej uveljavljeno in v prihodnje še bolj poudarjeno raziskovanje na področju naravovarstvene in ekološke problematike v okviru ZRS Koper.

Raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju naravoslovja zaseda sploh posebno mesto v bodočem delovanju. V prvih petih letih obstoja je Središču namreč uspelo oblikovati le eno programsko skupino z imenom "Interdisciplinarni vidiki sredozemske Slovenije in evropskih stičnih prostorov". To za zdaj sicer komajda zadošča za nadaljnji razvoj posameznih področij, zato pa je nujno v bodoče razmišljati o oblikovanju vsaj še ene programske skupine, ki bo vključevala raziskovanje in eksperimentalni razvoj tako na področju preučevanja sredozemskih kmetijskih kultur s posebnim poudarkom na oljčnem olju kot na področjih ekologije, naravovarstva in biologije, področjih, ki so že doslej dokaj dobro zastopana v okviru programa dela ZRS Koper in tako oblikujejo tudi osnovo ter zagotovilo za nadaljnji razvoj, jih bo pa v prihodnje treba še poglobiti in razširiti. Za to obstajajo objektivne možnosti, še posebno, če vzamemo v ozir posluš lokalnih oblasti, pričakovan večji interes ministrstva za kmetijstvo, v zadnjem času pa zlasti ministrstva za okolje in prostor, s pomočjo katerega je bilo Središču zaupano uresničevanje programa Interreg III/B CADSES (za območje za srednje in jugovzhodne Evrope), v zadnjem času pa se kažejo tudi ugodne možnosti povezovanja in delovanja na področju ustvarjanja informacijske infrastrukture za potrebe prostorskega načrtovanja in razvoja Slovenije.

Že navedeno pa nakazuje dosedanjo in v bodoče še bolj izraženo potrebo po vključevanju in spodbujanju sodelovanja v raznovrstnih projektih, ki jih sofinancirajo različni programi Evropske zveze, ki poleg sredstev na nacionalni ravni lahko omogočijo uspešnejše uresničevanje zastavljenih dejavnosti, in sicer za vsa navedena področja delovanja ZRS Koper, kar bo prispevalo ne le k razvoju dejavnosti ZRS Koper, temveč celotne regije in države Slovenije.

Čeprav v programih Evropske zveze že po tradiciji prednjačijo področja tehnologije in naravoslovja, pa se v zadnjem času tudi Sloveniji odpirajo posamezni programi humanistike in družboslovja, ki bodo še bolj dostopni z rednim članstvom v Zvezi. Zato pa je treba že v tem prehodnem obdobju oblikovati določene temelje, ki bodo tako zavodu kot širši regiji v prihodnje zagotavljali uspešno nadaljnje delovanje in možnosti povezovanja z zainteresiranimi državami in posamezniki tudi zunaj območja bodočih meja združene Evrope. Pri tem vsekakor igrata pomembno vlogo prav področji humanistike in družboslovja, ki sta bili že v preteklosti in bosta tudi v prihodnosti bistveni za idejni in razumski razvoj svetovnega občestva. Zato bo tema dvema področjema tudi v prihodnje posvečena posebna pozornost, še posebno razvoju posameznih ved znotraj njiju, s prednostjo preučevanja t. i. kontaktnih in večetničnih prostorov s pomočjo multi- in interdisciplinarnih pristopov, kot npr. antropološkega, jezikoslovnega, arheološkega, umetnostnozgodovinskega, geografskega, sociološkega in kulturnega, psihološkega, arhitekturnega in urbanističnega oz. prostorskega ter pristopov drugih študij, če naj ne omenjam zgodovinskih, ki so že doslej dobro zastopane, bodo pa že zaradi narave delovanja in usmeritev prav tako potrebne dodatnih kadrovskih in programskih okrepitev. Posebna pozornost bo v tem sklopu usmerjena k razvoju regijskega javnomnenjskega središča, ki ga Primorska, kot ena najbolj propulzivnih slovenskih dežel, vsekakor potrebuje tako za skladno načrtovanje gospodarskega kot kulturnega in obče družbenega življenja.

Založniška dejavnost ZRS Koper, ki se opravlja v uspešno zastavljeni simbiozi z Zgodovinskim društvom za južno Primorsko in je s tega vidika tako tudi ustvarjalen zgled medinstitucionalnega povezovanja in sodelovanja, ki je in zagotovo še bo tvoril osnovo za nadaljnja tovrstna prizadevanja tako na regionalni kot nacionalni ravni, je bila od samega začetka delovanja ena temeljnih dejavnosti za uspešno promoviranje in uveljavljanje zavoda. Ne le, da je v okviru izdajanja periodike - znanstvene revije *Annales* in *Acta Histriae* - nastala programska zasnova delovanja ZRS Koper, ki jo je podkrepilo še izdajanje monografskih znanstvenih in strokovnih knjig v okviru zbirke *Knjižnica Annales*, kot uradni pričevalec in obveščevalec o dejavnostih pa nastopa *Glasnik ZRS Koper*, temveč se je oblikovalo tudi temeljno kadrovske jedro te ustanove. Temeljno poslanstvo tovrstne dejavnosti je, da znanstveno-raziskovalne dosežke posreduje

čim širši javnosti, s čimer pravzaprav ta dejavnost šele pride do izraza in spoznanja, zato je le-ta nepogrešljiva v vsakovrstnem znanstvenem delovanju. Poleg tega posreduje znanja in spoznanja v širni svet, pri čemer pa je pomembno, da se tovrstna publicistika uvršča tudi v specializirane mednarodne podatkovne baze, t. i. indeksacijske centre, pri čemer je zlasti revija *Annales* že zelo uspešna, v prihodnje pa bo treba vztrajati tudi pri pridobitvi vpisa še v druge in tudi v najbolj priznane mednarodne indeksacijske baze, kot je npr. slovit SCI. V veliko podporo tej dejavnosti bo vsekakor načrtovana vzpostavitev specializirane knjigarniške dejavnosti, kar bo tudi realna osnova za vzpostavitev univerzitetne založbe v okviru uveljavljenih založniških aktivnosti ZRS Koper, s čimer se bo zavod še dodatno vključeval v raznovrstne dejavnosti nastajajoče nove slovenske univerze. To bo mogoče realizirati v novih prostorih ZRS Koper, ki so načrtovani za obnovo v tem in naslednjem letu na lokaciji prek ceste sedanjega sedeža, kar bo ustreznna rešitev za nekaj let za večino naglo razvijajočih se dejavnosti, naravoslovna področja preučevanja pa naj bi dobila ustrezen sedež na lokaciji zunaj mestnega jedra, v t. i. palači Panajotopulo v Bertokih, ki je prav tako z občinskim odlokom že namenjena dejavnostim ZRS Koper in kar bo vsekakor nov izziv novemu vodstvu.

Tesno povezano z založniško dejavnostjo in znanstveno-raziskovalnim mednarodnim udejstvovanjem in povezovanjem pa je prirejanje mednarodnih znanstvenih sestankov in kongresov, ki jih je v preteklih letih ZRS Koper že v razmeroma velikem številu organiziral, samo za drugo polovico leta 2001 pa jih načrtuje 5 z različnih področij delovanja, kar bi morala biti praksa tudi v naslednjih letih, saj se s to dejavnostjo izmenjujejo pomembne izkušnje in spoznanja s kolegi s širnega sveta, obenem pa utrjujejo možnosti za naše raziskovalce, da se z izmenjavanjem obiskov in objav tudi sami uveljavljajo in prenašajo pridobljene izkušnje.

ZRS Koper pa tudi v naslednjem obdobju ne bo zanemarjal oz. bo še bolj razvijal dejavnosti na področju

uvajanja mladih v znanost in raziskovanje, predvsem osnovnošolcev in srednješolcev. Ta aktivnost, ki se je izkazala za izredno uspešno in odmevno, saj jo sofinancirajo celo z mednarodnimi sredstvi (Malta), dobiva nove oblike, ki se bodo morale še poglobiti, zlasti kar zadeva pritegnitev tako učencev kot učiteljev in s tem ustvarjanja ugodnih možnosti nadaljnega tovrstnega udejstvovanja mladine tudi v nadaljnjih obdobjih življenjskega delovanja, kar lahko zagotavlja tudi vsestranski nadaljnji razvoj slovenske države.

Posvečanje skrbi mladim raziskovalnim kadrom pa mora biti nasploh v ospredju delovanja ZRS Koper, saj je eno njegovih temeljnih izvornih poslanstev prav "valilnica" kadrov, ki bodo v prihodnosti sposobni prevzeti razvojne izzive na svoja ramena. Zato bo še bolj kot doslej potrebno na različnih področjih znanstvenih ved potegovanje in vztrajanje za pridobivanje čim večjega števila t. i. mladih raziskovalcev iz programa, ki na Slovenskem poteka že dobro poldrugo desetletje. V skladu s prizadevanji po vzpostavitvi novega slovenskega univerzitetnega središča na Primorskem pa bodo ta prizadevanja morala potekati usklajeno s potrebami na področju visokošolskega izobraževanja in prepletanja znanstveno-raziskovalnega in izobraževalnega dela na visokošolskih organizacijah ter načrtno usmerjena v izoblikovanje kadrovskega potencialov na področjih, ki so še deficitarno zastopana in za katere se v ožjem in širšem okolju kažejo izrazite potrebe.

Izhajajoč iz navedenih aktivnosti in zlasti vizije nadaljnega razvoja ZRS Koper, je po razpravi in sprejemu v Znanstvenem svetu Upravni odbor ZRS Koper na svoji seji 3. julija 2001 potrdil ustanovitev treh novih raziskovalnih skupin, in sicer:

- Inštitut za sredozemske humanistične in družboslovne študije (predstojnik dr. Milan Bufon),
- Inštitut za sredozemsko kmetijstvo in oljkarstvo (predstojnik dr. Tom Levanič) in
- Inštitut za biodiverzitetne študije (predstojnik dr. Boris Kryštufek).

Poleg teh je bilo oblikovanih še šest enot ZRS Koper, ki bodo delovale v t. i. infrastrukturni skupini, imenovani Založniško-informacijske enote ZRS Koper, in sicer Euro Info Center, Založba Annales ZRS Koper, Knjižnica ZRS Koper, Informacijski center ZRS Koper, Javnomnenski center ZRS Koper in Laboratorij ZRS Koper.

Navedene aktivnosti so za nadaljnji nemoten razvoj zavoda bistvenega pomena, toda za uspešno izpolnjevanje tovrstnih nalog je vselej pomembno ustvarjalno in delovno okolje, v katerem posameznik ali skupina deluje, pri čemer pa lahko ugotovimo, da je ZRS Koper kljub svoji mladosti v tem pogledu zelo zrela ustanova, v kateri je prijetno delati in soustvarjati nove ustvarjalne razmere.

Salvator Žitko

ZGODOVINSKO DRUŠTVO ZA JUŽNO PRIMORSKO. POROČILO O DELU ZA LETO 2000 IN PROGRAM DEJAVNOSTI ZA LETO 2001

V letu 2000 je delovanje Zgodovinskega društva za južno Primorsko potekalo v ustaljenem okviru publicistično-založniške dejavnosti in soorganizatorstva študijskih srečanj in mednarodnih znanstvenih konferenc.

Soizdajateljstvo v znanstvenem publiciranju interdisciplinarnega revije ANNALES in druge znanstvene periodike že vrsto let poteka v tesnem sodelovanju z ZRS Koper, kjer ima Društvo tudi svoj sedež. V letu 2000 je Društvo tako sodelovalo pri predstavitev revije ANNALES št. 15, 16, 17 in 18 v prostorih Banke Koper ter pri predstavitev dveh del iz serije Knjižnice Annales, in sicer: dr. Miroslav Zei, *Povest o hrbtnici*, 4. aprila 2000 v prostorih Občine Piran, in dr. Brigitte Mader, *Sfinga z Belvederja – nadvojvoda Franz Ferdinand in spomeniško varstvo v Istri*, v palači Tarsia (sedež Primorskih novic) 18. aprila 2000.

Med predstavitvami gre vsekakor omeniti še dvojico del, in sicer dr. Julija Titla, *Toponimi koprškega primorja in njegovega zaledja*, ter zbornika *KOZAREC SONCA* /s podnaslovom *Dežela refoška II. Vinogradništvo in vinarstvo*/, ki ga je zbral in uredil dr. Darko Darovec. Predstavitev je potekala 29. junija 2000 v sodelovanju z Vinakoper d.o.o. in ZRS Koper. Med junijskimi predstavitvami znanstvene periodike gre omeniti še predstavitev v Rovigu na sedežu Akademije dei Concordi 12. junija in v Pulju, v Domu hrvaških braniteljev 21. junija 2000.

Dne 7. septembra 2000 je v prostorih Pokrajinskega muzeja sledila še predstavitev zbornika *ACTA HISTRIAE IX.* - z naslovom *ČAST: IDENTITETA IN DVOUMNOST NEFORMALNEGA KODEKSA* (Sredozemlje, 12.-20. stol.), medtem ko je bil zbornik *ACTA HISTRIAE VIII.* - prispevki z mednarodne konference *PETER PAVEL VERGERIJ ml., polemični mislec v Evropi 16. Stoletja*, in pa že omenjeno delo dr. Julija Titla *TOPONIMI KOPRSKEGA PRIMORJA IN NJEGOVEGA ZALEDJA* - pred-

stavljen v palači Tarsia 30. novembra 2000.

Med študijskimi srečanji, ki so potekali v soorganizaciji Zgodovinskega društva, naj omenimo predvsem srečanje z naslovom *DNEVNIK ŠKOFA BONIFACIA V KOPRU (1653-1659)*, ki je v prostorih Pokrajinskega muzeja potekalo 31. maja 2000. Pri raziskavah v okviru Evropskega programa Phare CBC in INTERREG II Slovenija-Italija z naslovom *KULTURNO POSLANSTVO ŠKOFA BALDASSARA BONIFACIA* je z italijanske strani sodelovala Akademija dei Concordi iz Roviga, s slovenske pa Pokrajinski muzej Koper in Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.

Med znanstvenimi posveti v soorganizaciji Zgodovinskega društva, Oddelka za geografske in zgodovinske znanosti Univerze v Trstu in Inštituta za novejšo zgodovino iz Ljubljane naj omenimo posvet z naslovom *VZROKI IN POSLEDICE IZSELJEVANJ IZ SLOVENSKE ISTRE PO II. SVETOVNI VOJNI* v okviru Programa Phare CBC in INTERREG II Slovenije-Italija, ki je potekal v prostorih Pokrajinskega muzeja 9. junija 2000, medtem ko je 26. oktobra 2000 v sejni dvorani Občine Sežana potekal posvet z naslovom *ŽIVLJENJE IN DELO DUHOVNIKA VIRGILA ŠČEKA* v organizaciji ZRS Koper, Škofije Koper, Krožka za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta in Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske. Nedvomno je bila po vsebinski in strokovni plati najbolj odmevna znanstvena konferenca z naslovom *1400-LETNICA KOPRSKE ŠKOFIJE IN OMEMBE SLOVANOV V ISTRI*, ki je v dneh 12.-14. oktobra 2000 potekala v prostorih Pokrajinskega muzeja v organizaciji ZRS Koper, Škofije Koper, Zgodovinskega društva za južno Primorsko, Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRS SAZU, Filozofske fakultete v Pulju in Akademije dei Concordi iz Roviga.

Na leto 2001 smo prenesli predstavitev magistrskega dela Mojce Guček z naslovom *ANONIMNA ARHITEKTURA V PRENOVI KOPRA*, ki je izšla v seriji Knjižnica Annales Majora, medtem ko sta iz lanskega programa pred izidom obsežnejši deli: *Krajepis koprške škofije Paola Naldinija (1700)* in *Varstvo in upravljanje sečoveljskih solin Lovrenca Lipeja* (soavtorja Gordana Beltram in Boris Križan): V okviru Zgodovinskega društva za južno Primorsko je tako kot že nekaj let potekala tudi zelo pestra in bogata dejavnost Pinine Akademije; njeno podrobnejše delovanje za leti 1999 in 2000 sta predstavili Vida Rožac Darovec in Mateja Sedmak v 20. št. revije ANNALES.

V letu 2001 bo Društvo nadaljevalo z dejavnostjo zlasti na področju publicistike in založništva, sodelovalo pa bo tudi pri organizaciji nekaterih pomembnejših strokovnih srečanj in mednarodnih znanstvenih konferenc. V mesecu oktobru bo s tega področja potekala mednarodna znanstvena konferenca z naslovom *"Govorica nasilja – Sredozemlje 12.-20. stol."* v organizaciji ZRS Koper in Oddelka za zgodovino Univerze v Benetkah in Vidmu.

Pirana in Sv. Ivana, Srednjeveški statut Izole v redakciji dr. Janeza Šumrade, V. Vivoda: Istrska malvazija, Rada Cossuta: Govor Sv. Križa pri Trstu, Ljudmila Plesničar: Emonski forum, in B. Kryštufek, V. Vohralik: Mammals of Turkey and Cyprus I.

Zgodovinsko društvo bo obeležilo tudi 10-letnico osamosvojitve Slovenije s soorganizacijo znanstvenega sestanka: 10-letnica samostojnosti Republike Slovenije. Dan prej in odhod zadnjega vojaka JLA z ozemlja Republike Slovenije, ki bo potekal v dneh od 25.-26. oktobra 2001.

Ob 10-letnici izida 1. številke Annales (1991) bi v letošnjem letu pripravili jubilejno številko z izborom oziroma širšimi povzetki posameznih tem, ki kompleksneje obravnavajo problematiko s humanističnega oziroma družboslovnega področja. Celotno gradivo bo prevedeno v angleški jezik, tako da bo jubilejna številka dostopna širšemu krogu bralcev in bo obenem rabila za promocijo ZRS Koper in Zgodovinskega društva za južno Primorsko v širšem evropskem in izvenevropskem prostoru.

Vida Rožac Darovec, Mateja Sedmak

PREDSTAVITEV DELOVANJA PININE AKADEMIJE V LETU 2001

V okviru programa Phare – sklad malih projektov bo Zgodovinsko društvo v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem in Akademijo dei Concordi iz Roviga pripravilo projekt "1400-letnica koprške škofije", ki pomeni nadaljevanje lani zaključenega projekta "Kulturno poslanstvo Baldassara Bonifacia".

V sodelovanju z Oddelkom za zgodovino Univerze v Benetkah in Vidmu smo prijavi na razpis Ministrstva za kulturo temo z naslovom "Govorica nasilja. Sredozemlje 12.-20. stol".

Za leto 2001 je pripravljen tudi projekt "Dnevnik dr. Karla L. Moserja". Tema bo pripravljena v sodelovanju z Mestnim prirodoslovnim muzejem iz Trsta, Odsekom za zgodovino pri NŠK v Trstu in Pokrajinskim muzejem Koper.

S področja znanstvene publicistike in založništva v letu 2001 skupaj z ZRS načrtujemo 4 številke revije Annales, dve iz humanistične in dve iz naravoslovne serije.

V letu 2001 bo posebna pozornost posvečena dvema zvezkoma zbornika Acta Histriae z mednarodnega simpozija "1400-letnica koprške škofije in prve omembe Slovanov v Istri". V knjižnici Annales pa načrtujemo izid osmih del, in sicer J. Kramar: Zgodovina Izole, II. del, dr. D. Darovec: Kratka zgodovina Istre (dopolnjena izdaja), dr. Mitja Guštin: Srednjeveška in novoveška keramika iz

V obdobju od februarja do novembra 2001 so se pod okriljem projekta Pinine Akademije, tokrat že četrto leto zapored, zvrstila predavanja namenjena raznolikim in aktualnim družbenim vprašanjem. Rdeča nit letošnjih predavanj je bila osredotočenost diskusij na element prihodnosti. Predavanja so tematsko pokrivala področja *materinskih praks (nosečnost, porod, dojenje v spremenjenih družbenih razmerah), družine (z vidika družine bodočnosti in družine v procesu razveze), izobraževanja (vloga izobraževalnega procesa z vidika jutrišnje zaposlitve) in globalnega upora (kakšen bo svet bodočnosti)*.

Pinina Akademija poteka pod okriljem Zgodovinskega društva za južno Primorsko, finančno pa jo podpira Mestna občina Koper in Primorski Informacijski Atelje (PINA) v Kopru. Srečanja v okviru Pinine Akademije potekajo s podporo časopisne hiše Primorskih novic v prostorih avle palače Tarsia v Kopru.

Letošnje sezono delovanja Pinine Akademije je dne, 15. 2. 2001 otvorila:

1) **Mag. Zalka Drglin**, s predavanjem: "*Ženske v sodobnih materinskih praksah: nosečnost, porod, dojenje - zapovedano, priporočeno, dovoljeno, izbrano?*". Avtorica je spregovorila o temah zanositve, nosečnosti, poroda in dojenja oz. hranjenja dojenčka kot o pomembnih dogajanjih v življenju ženske, katera predstavljajo eno izmed ključnih točk, od koder lahko razvijamo razumevanje specifičnih povezav med žen-

skami in znanostjo. Pri tem je avtorica osvetlila vprašanja, ki se dotikajo ženskega telesa in njegovih "reproduktivnih sposobnosti": kako se različni koncepti o nosečnici, porodnici in "dojilji" odlikujejo v vsakdanjem življenju posameznice, kako so vpisani v posamezne prakse (na primer organizacija skrbi za nosečnico, načini vodenja porodov, uvajanje prakse izključnega dojenja, omejevanje pravice do uporabe novih reproduktivnih tehnologij za nekatere neplodne ženske), kako pri tem misliti (ženske) pravice do obveščeniosti, izbire, odločanja o lastnem telesu, zasebnosti ter drugo.

2) V okviru cikla predavanj "Družinske prakse" je sledilo predavanje "*Družina za naš čas in za prihodnost*" (30. 3. 2001) dr. **Bernarda Stritiha**, predavatelja na Visoki šoli za socialno delo v Ljubljani. Dr. Stritih je v okviru svoje večerne predstavitve izpostavil, da številne spremembe, ki se dogajajo v našem času, vplivajo tudi na naše življenje v družbi. Ob soočanju s številnimi vsakodnevnimi težavami tako večkrat pozabljamo na dobrine, ki so nam na razpolago, hkrati pa ne pomislimo na to, da v družinah vzgajamo svoje otroke za prihodnost. V okviru navedenih iztočnic, je predavatelj usmeril razmišljanje na to, kako danes znotraj družine "delati za jutri".

3) Cikel "Družinske prakse" je s predavanjem na temo: "*Ločitev in razveza: procesi spreminjanja partnerstva in družine*" (16. 5. 2001) nadaljevala dr. **Gabi Čačinovič Vogrinčič**, predavateljica na Visoki šoli za socialno delo v Ljubljani. Avtorica predavanja je v okviru svojega nastopa poudarila, da se kljub temu, da postaja razveza zakonske zveze del vsakdana, ljudje v trenutkih ločitve pogosto ne najdemo najbolje. Pojav množičnih razvez je novost v družbenem življenju človeka, za katero pa ljudje nimamo na zalogi vzorcev

vedenja, na katere bi se lahko oprli. Predavateljica je tako spregovorila o fazah procesa spreminjanja partnerstva in družine, o čustvenih procesih, ki spremljajo razvezo, in spremembah "drugega reda", ki jih potrebujemo na tej poti. Kot "spremembe drugega reda" je dr. Čačinovič Vogrinčič opredelila vse tiste spremembe, "ki smo jih skupaj raziskali, zato da bi soustvarili dober razplet za vse udeležene".

4) S predavanjem dr. **Ivana Svetlika**: "*Izzivanje izobraževanja*" (3. 10. 2001) smo se s privatne sfere družinskega življenja premestili na področje javnega. Dr. Svetlik, predavatelj na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani je kot izhodišče svojega predavanja izpostavil, da pospešene družbene spremembe in globalizacijski procesi narekujejo tudi spremembe na področju izobraževanja. Pod vprašaj se tako postavljajo stari načini poučevanja in učenja, ki jih vse prepogosto razumemo zgolj kot reprodukcijo znanja. V ospredje pa stopajo sposobnost izbire ustreznega znanja, izločanje in pozabljanje zastarelega in predvsem sposobnost stalnega in čim bolj samostojnega učenja. Ključno je tako postalo naučiti se učiti. Zato se morajo po mnenju predavatelja tudi snovalci in izvajalci šolske politike vprašati ali šola uči prave reči na pravi način.

5) V novembru (21. 11. 2001) smo se posvetili vprašanju globalizacije in njenega vpliva. Dr. **Darij Zadnikar**, s Pedagoške fakultete v Ljubljani, je v okviru predavanja "*Globalni upor*" spregovoril o aktualnih temah antiglobalizacije, protestnikov in o družbenih gibanjih, ki so zajela zemeljsko oblo (dogodki v Seattlu, Pragi, Genovi). Izpostavil je vprašanja kdo se boji protestnikov in ali ljudje resnično ne vemo, za kaj gre ter koga plaši prikazen antiglobalizma?